

Govor predsjedatelja Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH dr. Denisa Zvizdića na Konferenciji povodom 9. prosinca – Međunarodnog dana borbe protiv korupcije

Sarajevo, 8. prosinac 2022.

“Direktore Kondžiću, poštovani zamjenici direktora, cijenjeni predstavnici međunarodnih institucija i organizacija civilnog društva, uvaženi predstavnici medija i akademske zajednice, dame i gospodo, čast mi je biti danas sa vama i otvoriti Konferenciju povodom 9. decembra Međunarodnog dana borbe protiv korupcije. Radi se o temi koja je za mene kao političara i javnog funkcionera jako bitna, ali mi je bitna i kao čovjeku. Kao političaru bitno mi je da kao država implementiramo sve obaveze koje smo preuzeli potpisivanjem i ratificiranjem Konvencije Ujedinjenih naroda protiv korupcije, da imamo kvalitetnu, jaku i kadrovski osposobljenu Agenciju za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije, da imamo kvalitetne zakone o sprečavanju sukoba interesa i da imamo jake kantonalne i entitetske urede za borbu protiv korupcije. Međutim, kao čovjeku mi je bitno da se borim i osudim ono što je suština latinske riječi „corruptio“ od koje je i nastao pojam „korupcija“, a to je pokvarenost. Moralna pokvarenost društva. Društvena nepravda. To je prava i suštinska definicija korupcije. Korupcija je osnovni uzrok propasti civilizacija i država. Historija je to nebrojeno puta pokazala. Naravno, niti jedna propast civilizacije ili države ne dešava se preko noći. To je period koji često traje decenijama, pa i stoljećima. Zato je korupcija opasna, jer često ne primijetite odmah njene negativne efekte. To je kao bolest koja se multiplicira i raste u organizmu jednog društva, ali ne pokazuje simptome. A jednom kada se pojave simptomi, tada već bude kasno. Zato je prevencija vrlo važan aspekt korupcije koji nije ništa manje važan od same borbe protiv korupcije.

Ozbiljna i sistemska borba protiv korupcije bit će jedan od mojih ličnih prioriteta u ovom mandatu, ali i jedan od prioriteta nove koalicione većine na državnom nivou. U tom smislu predstoji nam puno posla. Već imamo spreman Zakon o sprečavanju sukoba interesa u institucijama Bosne i Hercegovine koji možemo usvojiti već na prvoj narednoj sjednici Predstavničkog doma. Naravno, taj Zakon mora biti u skladu sa

evropskim standardima i to je nešto na čemu ću insistirati. Na nivou Parlamenta BiH ojačat ćemo Komisiju za rješavanje sukoba interesa, koja je u prethodnom mandatu održala samo nekoliko sjednica, bez značajnijih odluka. U tu Komisiju ćemo ovaj put birati ljude koji istinski žele da se bore protiv korupcije i nepravde u ovom društvu, a ne stranačke poslušnike koji blokiraju njen rad u cilju zaštite svojih stranačkih kolega. Također, insistirat ću da Vijeće ministara BiH prioritarno u novom sazivu usvoji Strategiju za borbu protiv korupcije u BiH za naredni četverogodišnji period. To nam je zakonska obaveza, ali i obaveza na EU putu. I konačno, učinit ću sve što je u mojoj moći da kroz usvajanje Budžeta i na druge načine ojačam Agenciju za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije i da dam punu podršku novom rukovodstvu Agencije da započne konkretne i sistemske korake u cilju borbe protiv korupcije u skladu sa nadležnostima koje ima.

Vjerujem da svi znate da je meritokratija jedan od glavnih političkih principa za koji se zalažem kroz cijelu političku karijeru. Meritokratija je načelo koje kaže da najobrazovaniji i najsposobniji ljudi u društvu trebaju obavljati najvažnije političke i javne funkcije, i da samo to treba biti kriterij zašto neko treba biti imenovan na neku funkciju. Nažalost, kod nas u politici preovladavaju kriteriji poltronstva i podaništva, te se na osnovu toga postavljaju na najvažnije položaje. To je po meni ključni razlog zašto u Bosni i Hercegovini imamo ovako visok stepen korupcije. Prema indeksu percepcije korupcije koji svake godine objavljuje Transparency International Bosna i Hercegovina je od 180 zemalja svijeta na 110 mjestu. To je poražavajući podatak i vrijeme je da počnemo mijenjati tu percepciju. Jer korupcija, s obzirom da je teško dokaziva u pravosudnim postupcima, često se mjeri općim društvenim dojmom, odnosno percepcijom. Takva percepcija se može mijenjati, ali ne samo riječima, već djelima. Trebamo dati podršku pravosuđu, organizacijama civilnog društva i relevantnim uredima za borbu protiv korupcije da se ne plaše istraživanja i procesuiranja svih ljudi za koje se sumnja da su počinili određena koruptivna djela, bez obzira ko su ti ljudi. Niko ne smije biti iznad zakona, i niko ne smije biti zaštićen od provjere. Također, trebaju nam imenovanja sposobnih i obrazovanih, trebaju nam mladi i progresivni ljudi na najvažnijim funkcijama, jer samo tako možemo krenuti u potrebne reforme. Kada se to desi vjerujem da će se promijeniti i sama percepcija korupcije u BiH.

Do sada smo u političkom životu BiH imali koncept negativne selekcije. Šta to znači? To znači da su se na ključne pozicije imenovali nekompetentni ljudi, a što je za posljedicu imalo ekonomsko, moralno, političko i svako drugo nazadovanje države. To ne kažem samo ja. To pokazuju svi relevantni pokazatelji. Istovremeno, sistem generalne prevencije ne postoji. To znači da ljudi koji primijete da korupcija prolazi nekažnjeno prihvataju korupciju kao sastavni dio društvene svakodnevnice, te i sami počinju učestvovati u koruptivnim radnjama. Svakodnevno svjedočimo takvim slučajevima, od šaltera u općini, do bolnice, pa do prelaska granice. To mora prestati. Ljudi moraju postati demotivirani za učešće u koruptivnim radnjama. A to mogu postati samo kroz sistemsko i sinhronizirano djelovanje vlada, parlamenata, pravosuđa, policije, ureda za borbu protiv korupcije i civilnog društva. To je sistem u kojem ako jedna karika zakaže cijeli mehanizam može biti u kvaru. To je između ostalog i jedan od razloga zašto ćemo jačati pravosudne i policijske institucije, te urede za borbu protiv korupcije u BiH, davati podršku projektima civilnog društva i poboljšavati legislativni okvir. Mene i visoki Dom kojim predsjedavam u tom procesu možete posmatrati kao partnera. Želim vam uspješan rad tokom svih panela, kvalitetne diskusije i da ćete zajedno doći do važnih zaključaka o kojima ćete, nadam se, obavijestiti i mene i moj kabinet.” (kraj)